

Lausunto Maa- ja metsätalousministeriölle / Luonnos valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

Khall 11.08.2025 § 200
231/00.04.00/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää kommentteja luonnokseen maaseutupoliittisesta selonteosta 15.8.2025 mennessä. Hallituksen on tarkoitus antaa selonteko eduskunnalle loppuvuodesta 2025.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti "laaditaan maaseutupoliittinen selonteko" (luku 6.6.). Hallitusohjelmassa todetaan, että "suomalainen maaseutu, maatalous ja metsät turvaavat kansalaisten hyvinvointia ja ovat koko yhteiskunnan peruspilareita. Niiden tärkeys korostuu muuttuneessa turvallisuusympäristössä entisestään." Lisäksi todetaan, että "mahdollisuudet hyvään elämään, sen rakentamiseen ja kannattavaan yritystoimintaan maaseudulla edellyttävät toimia, jotka pohjautuvat alueiden vahvuuksiin ja ihmisten tarpeisiin. Hallitus näkee elinvoimaisen maaseudun elinehtona koko Suomen hyvinvoinnille."

Selonteko kytkeytyy hallitusohjelman eri kokonaisuuksiin, kansalliseen maaseutupoliittikkaan, EU:n pitkän aikavälin maaseutuvision kokonaisuuteen sekä OECD:n maaseutupoliittikan periaatteisiin. Selonteon laadinnassa hyödynnetään hallitusohjelman mukaisia valmiita selontekoja, strategioita ja ohjelmia sekä huomioidaan samaan aikaan valmistelussa olevat muut selontekoon keskeisesti liittyvät strategiat ja ohjelmat.

Selonteolla kehitetään myös suomalaista maaseutupoliittista järjestelmää, joka on edelläkävijä ja kansainvälisesti ainutlaatuinen. Järjestyksessään kolmas maaseutupoliittinen selonteko laaditaan postnormaalissa ajassa, jota kehystää yhtäaikaiset muutokset esimerkiksi väestörakenteeseen, puhtaan ja digitaaliseen siirtymään, kestävyysmurrokseen sekä kriiseihin liittyen (ilmasto, talous, pandemia, sota, energia). Kaupunkien ja maaseutualueiden välinen keskinäisriippuvuus (ekosysteemipalvelut, ruoka ja vesi, puhdas energia, monipaikkaisuus) on korostunut kriisien myötä, mutta kuntien ja alueiden eriytymiskehitys jatkuu. Eriarvoisuus ihmisten välillä lisääntyy yhä enemmän maantieteen perusteella, kuten myös elinkeinojen kehitysmahdollisuudet. Keskustelu alueiden erivertaisuudesta rakenteissa, mielikuvissa ja kokemuksissa (kts. Kauppinen 2020) on ajankohtainen.

Selonteon tarkoituksena on täsmentää tavoitteet ja poikkihallinnolliset toimet erilaisten maaseutu- ja saaristoalueiden elinvoiman uudistumiselle, asuttavuuden, palveluiden, infrastruktuurin, yrittäjyyden, kansalaistoiminnan edellytyksille sekä suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden vahvistamiselle. Samalla selonteko määrittelee valtioneuvoston pitkän aikavälin maaseutuvision.

Selonteolla parannetaan politiikan johdonmukaisuutta ja osuvuutta maaseutu- ja saaristoalueilla sekä edistetään paikkaperustaisen politiikan ja kehittämisen toteuttamista.

Selonteon valmistelua ovat ohjanneet poikkihallinnollinen ohjausryhmä ja sihteeristö, joissa ovat edustajat seuraavista ministeriöistä: LVM, MMM,

OKM, PLM, SM, STM, TEM, VM ja YM. Selonteon valmistelua on tukenut maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) sekä harvaan asuttujen alueiden parlamentaarinen työryhmä (HARVA) ja saaristoasiain neuvottelukunta (SANK).

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää toimittamaan lausunnon 15.8.2025 mennessä. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta tai vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.mmm@gov.fi. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/30583/2023.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon Maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa liitteen mukaisen lausunnon täydennettynä Maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle.